

UKRAYNA ÜLKE RAPORU

DEVREK TİCARET VE SANAYİ ODASI

2022

* Bu Rapor T.C. TİCARET BAKANLIĞI (<https://ticaret.gov.tr/>)
Sayfasındaki veriler derlenerek bilgi amaçlı hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	5
3. DIŞ TİCARET	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	12
5. TÜRKİYE ile TİCARET	13
EKLER:	15

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Ukrayna
Nüfus	41,1 milyon
Dil	Ukraynaca
Yüzölçümü	603.550 km2
Başkent	Kiev
Başlıca Şehirler	Kharkiv, Dnipropetrovsk, Odessa, Donetsk
Yönetim Şekli	Yarı Başkanlık tipi Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Volodimir Zelensky
Para Birimi	Ukrayna Grivnası (UAH)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Birleşmiş Milletler, Bağımsız Devletler Topluluğu, Uluslararası Para Fonu (IMF), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), Avrupa Konseyi, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü, Avrasya Ekonomik Topluluğu (gözlemci statüsünde), Dünya Ticaret Örgütü, EBRD (Avrupa Yatırım ve Kalkınma Bankası), IFC (Uluslararası Finans Kuruluşu), CCC (Gümrükler İşbirliği Konseyi), ECE (Avrupa Ekonomik Komisyonu), ISO (Uluslararası Standardizasyon Örgütü).

Coğrafi Konum

Ukrayna eski Sovyetler Birliği'ni oluşturan 15 cumhuriyet içinde Rusya Federasyonu ve Kazakistan'ın ardından yüzölçümü en büyük üçüncü ülkedir.

Kuzeyde Beyaz Rusya, doğu ve kuzeydoğuda Rusya Federasyonu, kuzeybatıda Polonya, batıda Slovak Cumhuriyeti ve güneybatıda Macaristan, Romanya ve Moldova ile sınır komşusudur. Güneyinde Karadeniz ve Azak Denizi bulunmaktadır.

Ukrayna'nın %70'i alçak, %25'i yüksek ve %5'i dağlık arazidir. Ukrayna topraklarının %55'i ekilebilir arazidir.

Ukrayna'da Ocak ayındaki ortalama hava sıcaklığı; kuzey doğuda -8 °C, güney batıda -2 °C; Kırımın güney kıyılarında +4 °C'dir. Temmuz ayındaki ortalama hava sıcaklığı ise; kuzey batıda +18 °C, Kırımın güney kıyılarında +24 °C'dir. Yıllar itibariyle en yüksek hava sıcaklığı 36 °C ila 42 °C arasında, en düşük hava sıcaklığı ise -30 °C ila -40 °C arasında değişmektedir. Don olmayan günlerin sayısı kuzeyde 160, güneyde ise 250 gün kadardır.

Ülkede uzunluğu 100 km.den fazla 100 den fazla akarsu vardır. Bunların en büyükleri, Dinyeper, Dinyester, Güney Bug, Siverski Donets ve Tisa'dır. Bu nehirlerin hemen hepsi Karadeniz ve Azak Denizi'ne dökülür. Dinyeper gibi gemilerin yüzebileceği büyük nehirler ulaşım açısından çok önemlidir. Dinyeper nehrinin uzunluğu, 981 km'si Ukrayna içinde olmak üzere toplam 2.300 km'dir.

Ukrayna'da irili ufaklı 3.000 den fazla tabii göl mevcuttur. Bunlar genellikle Polissia, Kırım ve Karadeniz kıyılarına yakın bölgelerde bulunmaktadır. Ayrıca 22.000 civarında da suni gölet bulunmaktadır.

24 Ağustos 1991 tarihinde bağımsızlığını kazanan ve 24 bölgeden oluşan Ukrayna'nın Başkenti Kiev'dir. Ukrayna'nın özerk bölgesi olan Kırım 18 Mart 2014 tarihinde Rusya Federasyonu tarafından ilhak edilmiştir. Ayrıca, Ukrayna sanayisinin %15'ni, ihracatının %25'ni gerçekleştirdiği, kömür ve demir rezervlerine sahip Donbas bölgesinin büyük bölümünün kontrolü Rus ayrılıkçıların idaresine geçmiştir.

Devlet Başkanlığı, Bakanlar Kurulu ve Parlamento, ülke yönetiminde söz sahibi olan üç temel organdır. Bağımsızlığını 1991 yılında ilan eden Ukrayna'nın Anayasası 28 Haziran 1996 tarihinde kabul edilmiştir.

Adli yargı sistemi üç mahkemeden oluşmaktadır. Yerel mahkemeler (genel, iş, idare), Temyiz mahkemeleri (genel istinaf, ticaret, idare) ve Yargıtay'dır. En üst mahkeme ise Anayasa Mahkemesi'dir. (<https://court.gov.ua/>)

Yasama görevi, Parlamento (Verkhovna Rada) tarafından yerine getirilmekte olup, 450 milletvekilinden oluşmaktadır. Görev süresi azami 5 yıldır. En son milletvekili seçimleri 2019 yılı Temmuz ayında yapılmıştır. (<https://portal.rada.gov.ua/en>)

Yürütmenin başı Cumhurbaşkanı'dır. Doğrudan halk tarafından iki türlü sistem kapsamında 5 yıl süre için seçilmektedir. En son cumhurbaşkanlığı seçimi 2019 yılı Nisan ayında yapılmıştır. (<https://www.president.gov.ua/en>)

Nüfus ve İstihdam

Ukrayna nüfusu, IMF tahminlerine göre 2021 yılı itibarıyla 41,1 milyondur. Nüfusu ve aktif işgücü sayısı son on yıldır azalmaktadır. Nüfus yaşlanmaktadır. Doğum oranı da düşüş eğiliminde olup, ortalama yaşam süresi de uzamaktadır.

Nüfusun %78'i Ukraynalı, %17'si Rus, %5'i ise Beyaz Rus, Rumen, Bulgar, Kırım Tatarları ve diğerleridir. Halkın yaklaşık tamamı Hristiyan'dır. %1'lik kısmını ise Müslüman ve Yahudi nüfus oluşturmaktadır.

Ukrayna'da okuryazarlık oranı %99,7'dir.

Doğal Kaynaklar

Ukrayna, güçlü bir sanayi ülkesi, ağır sanayi ve metalürji kuruluşlarının yanı sıra kimya ve petrokimya endüstrisine de sahiptir. Ukrayna, ileri teknoloji (hi-tech) gerektiren uçak, helikopter, gemi, tank yapan hatta uzay çalışmalarına katkıda bulunan, uzay teknolojisine sahip dünyadaki 5 ülkeden biridir.

Ukrayna, özellikle maden yatakları ve doğal kaynaklar açısından oldukça zengindir. Ülkede petrol ve doğal gaz rezervleri büyük ölçüde azalmış olmasına rağmen 56 bin varil/gün'lük ham petrol üretimi ve 39 trilyon feet³ kanıtlanmış doğalgaz rezervine sahip olan Ukrayna, demir cevheri, titanyum, nikel, manganez, madensel tuzlar kömür, hidroelektrik ve nükleer yakıt hammaddesi olarak diğer önemli enerji kaynaklarına da sahiptir.

Ukrayna hem rezervlerinin büyüklüğü bakımından hem de aralığı bakımından dünyanın en önemli maden üreten ülkelerinden biridir. Ukrayna'nın 47,1 milyar tonluk kömür rezervi, 28 milyon ton demir cevheri, 3 milyon ton manganez cevheri, 1,5 milyar ton tebeşir ve kireçtaşı rezervi olduğu tahmin edilmektedir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	156,42	199,72	-	-	-	-	-
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	-3,8	3,4	-35,0	-	-	-	-
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	3 778	4 862	-	-	-	-	-
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	2,7	9,4	20,6	-	-	-	-
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	3,3	-1,6	-	-	-	-	-
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	9,2	9,8	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	41,4	41,08	-	-	-	-	-

Kaynak: IMF

Ukrayna gelişmekte olan bir serbest piyasa ekonomisi olarak tanımlanmaktadır. Ukrayna diğer BDT ülkelerinde olduğu gibi ağır sanayiye dayalı bir ekonomi miras devralmıştır. Ülke ekonomisinin yeniden yapılandırılmasında ve reformlarda gecikmeler olmuş, özelleştirme ve yabancı sermaye girişi diğer BDT ülkelerine göre yavaş gelişmiştir.

Çelik gibi emtia fiyatlarına ve dış finansmana bağımlı bir ekonomik yapıya sahip olan Ukrayna, küresel ekonomik ve mali krizden en fazla etkilenen ülkelerden biri olmuştur. 2013-2014 döneminde Rusya ile yaşanan ikili siyasi sorunlar ve diğer iç siyasi sorunlardan olumsuz etkilenen ekonomi, 2014 yılında %6,5 ve 2015 yılında %9,7 küçülmüştür. Sonraki yıllarda küçük çaplı büyüme rakamları ortaya koyan Ukrayna ekonomisi, 2020 yılında dünya genelinde yaşanan COVID-19 pandemisine de bağlı olarak %3,8 oranında daralma yaşamıştır. Ukrayna ekonomisi 2021 yılında %3,4 oranında büyümüşse de, Rusya'yla yaşanan savaşın etkisiyle ekonominin 2022 yılında %35 oranında daralacağı tahmin edilmektedir.

Ülkenin doğusundaki Luhansk ve Donetsk bölgelerindeki çatışmalar birer sanayi bölgesi olan Ukrayna'nın doğusundaki kesimlerde ciddi ekonomik sorunlar ortaya çıkarmıştır. Ayrıca, ekonomisinin %3'lük bölümünü oluşturan Kırım'ın Rusya'ya katılması sonrasında AB'nin bu dönemde Rusya'ya uygulamaya başladığı yaptırımlar da Ukrayna'nın dış talebinde önemli sorunlar yaratmış, Rusya ile yaşanan çatışmalar ülkenin en önemli ticari partneriyle ilişkilerini çok düşük seviyelere indirmiştir. Ukrayna'yla Rusya arasında 2022 yılının Şubat ayında başlayan sıcak çatışma/savaş, hem Ukrayna'nın hem batılı ülkelerin Rusya'yla ticari ilişkilerini kopma noktasına getirmiş, başta bölge ülkeleri olmak üzere, tüm dünyada ciddi ekonomik sıkıntılara yol açmıştır.

Ülkenin IMF ile ilişkileri ise olumlu seyretmektedir. 2019 yılında da üç yıllık bir dönem için 5,5 milyar dolar tutarında yeni bir stand-by anlaşması imzalanmıştır.

Ukrayna ekonomisinde verimliliğin artırılması, haksız rekabetin önlenmesinin geliştirilmesi, kamusal faaliyetlerde şeffaflık ve özelleştirme iş/finans dünyasının başlıca beklentileri arasındadır.

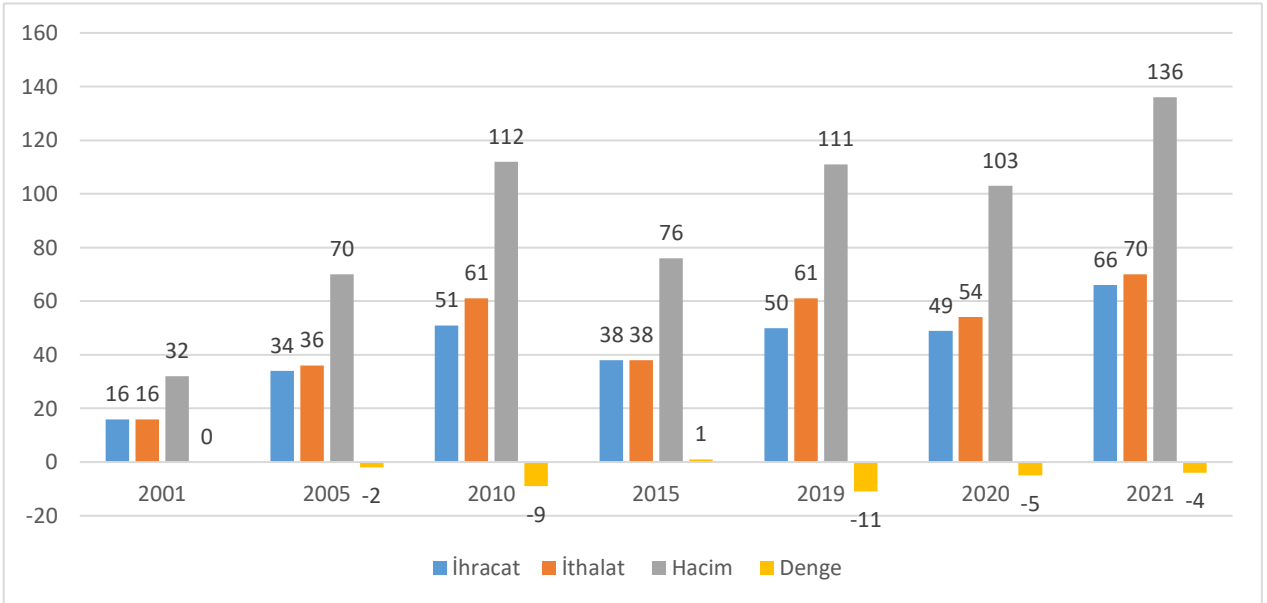
IMF verilerine göre GSYİH, 2019 yılında cari fiyatlara göre 153,9 milyar dolar, 2020'de 156,42 milyar dolar ve 2021'de 199,72 milyar dolar olarak kaydedilmişse de, ülkede yaşanan savaş nedeniyle 2022 yılı ve sonrası için herhangi bir tahmin yapılamamaktadır. Cari fiyatlarla 2019 yılında 3.690 ABD doları, 2020 yılında 3.778 ABD doları olan kişi başına düşen milli gelir, 2021 yılında 4.862 ABD dolarına yükselmiştir. 2020 yılında %2,7 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranı 2021 yılında %9,4 olarak kaydedilmiştir. 2022 yılı için gerçekleşmesi beklenen yıllık enflasyon oranı %20,6'dır. Cari ödemeler dengesinin GSYİH'ye oranı 2020 yılında %3,3 oranında fazla, 2021 yılında ise %1,1 oranında açık vermiştir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Ukrayna'nın Dış Ticaret Göstergeleri (milyar dolar)

Kaynak: Trademap

2021 yılı rakamları değerlendirildiğinde Ukrayna'nın toplam dış ticaret hacminin 136 milyar dolara ulaştığı görülmektedir. Buna göre Ukrayna'nın ihracatı 2021 yılında 65,9 milyar dolar, ithalatı ise 69,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılında 65,9 milyar dolarlık (%33,4 artış) ihracatla dünyada 48. sırada olan Ukrayna'nın ihracat yaptığı başlıca ülkeler: Çin (%12,1), Polonya (%7,6) ve Türkiye'dir (%6,1).

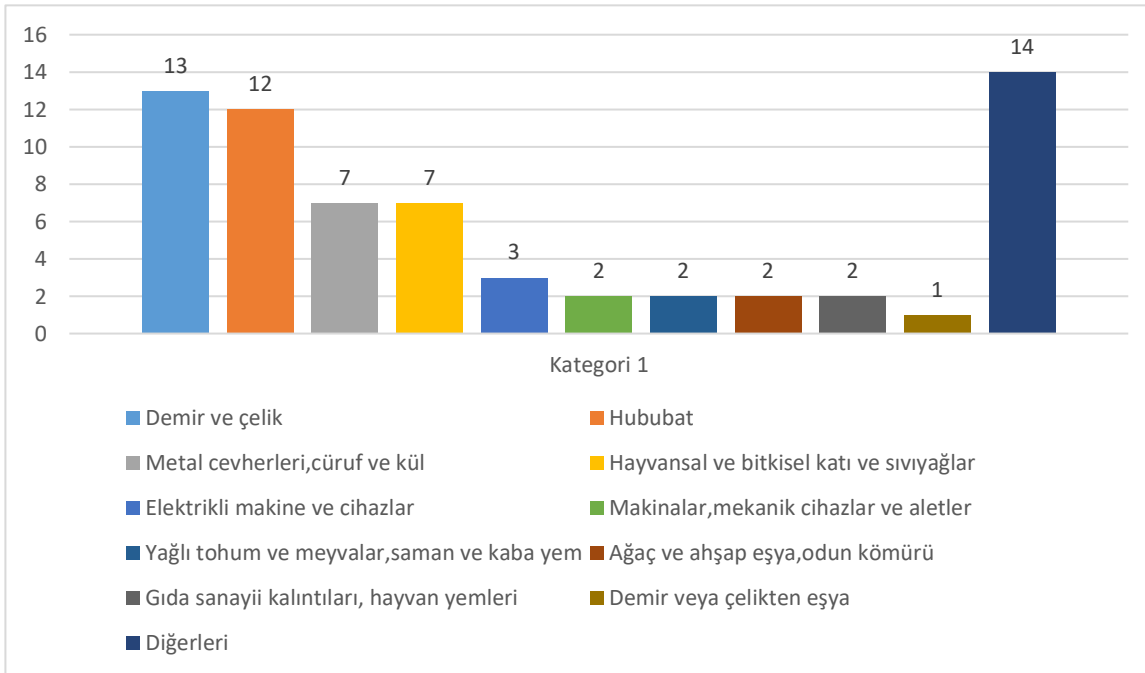
Ülkenin 2021 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler: Demir cevheri (%10,3) bitkisel yağlar (%9,6) ve mısırdır (%8,9).

2021 yılında 69,9 milyar dolarlık (%29,6 artış) ithalatla dünyada 49. sırada yer alan ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler arasında: Çin %15,2 ile 1. sırada, Almanya %8,7 ile 2. sırada ve Rusya %8,4 ile 3. sırada, Türkiye %4,5 ile 7. sırada yer almaktadır.

2021 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise: İşlenmiş petrol ürünleri (%7,8), otomobiller (%6,3), ve petrol gazlarıdır (%4,2).

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret İhracat

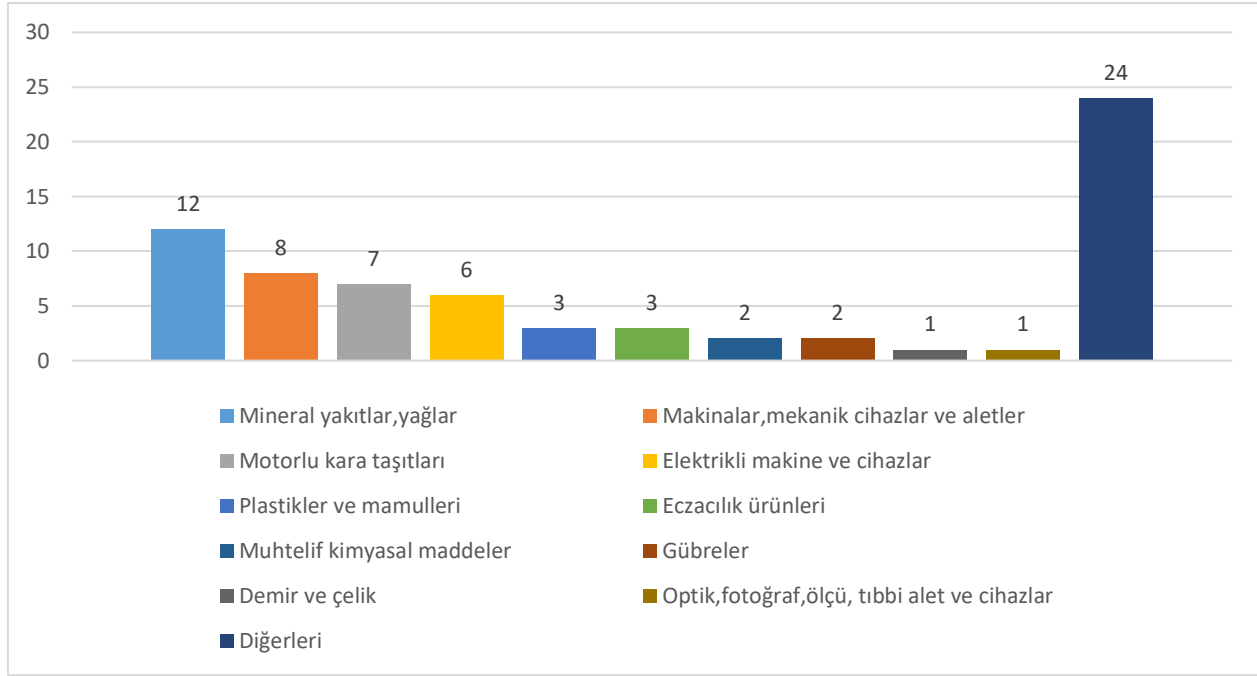
Ukrayna'nın İhracatında Başlıca Ürün Grupları -2021 (milyar dolar)

Kaynak: Trademap

İthalat

Ukrayna'nın İthalatında Başlıca Ürün Grupları -2021 (milyar dolar)

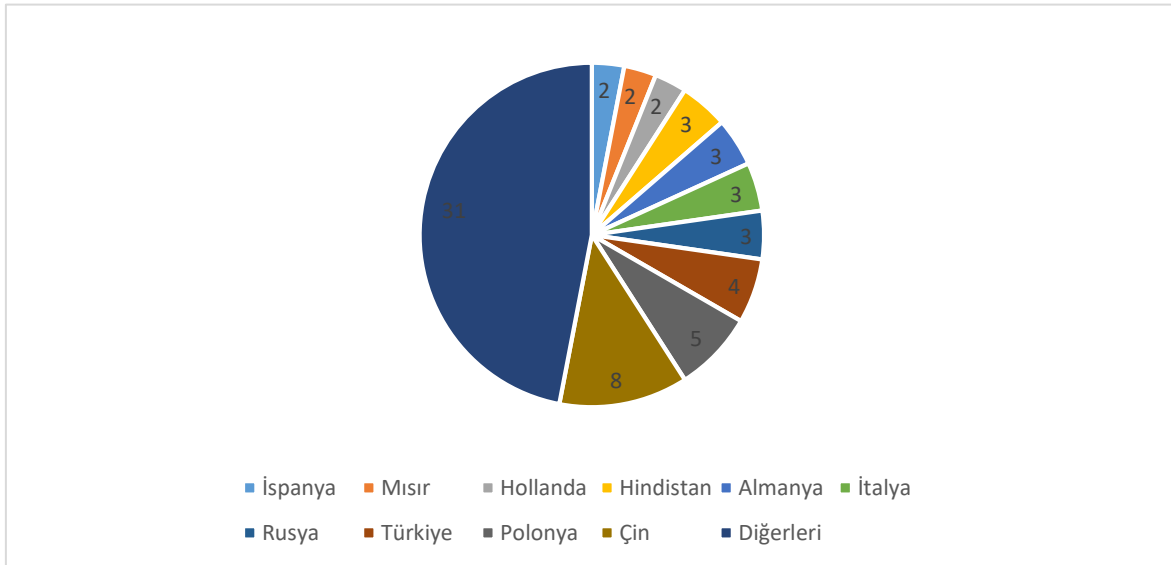

Kaynak: Trademap

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

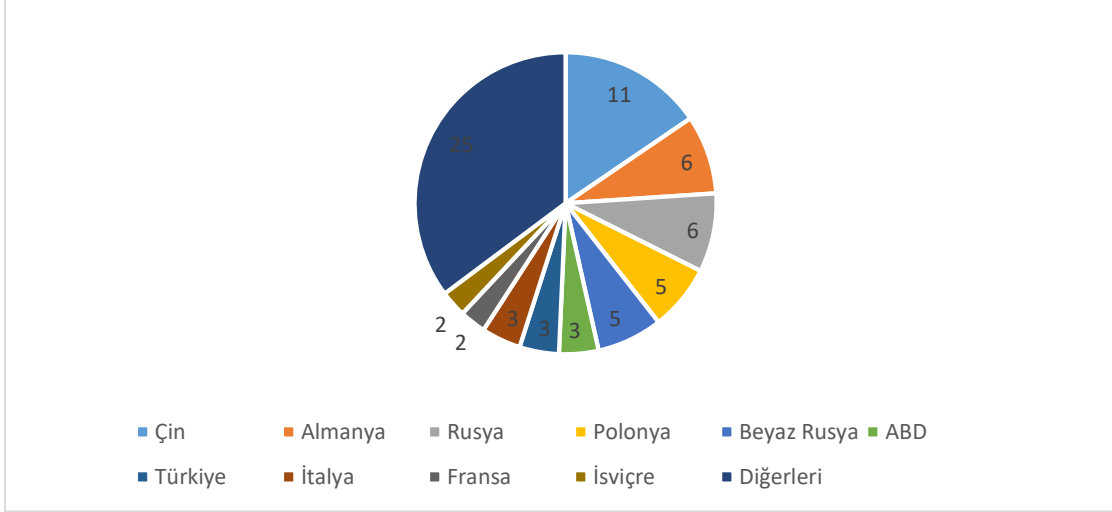
Ukrayna'nın Ülkelere Göre İhracatı -2021 (milyar dolar, % pay)

Kaynak: Trademap

İthalat

Ukrayna'nın Ükelere Göre İthalatı -2021 (milyar dolar, % pay)

Kaynak: Trademap

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

19 Mart 1996 tarihinde Ukrayna Parlamentosu, Yabancı Yatırımlar Kanunu'nu kabul etmiştir. Ukrayna kanunları uyarınca kurulan ve kuruluş sermayesinde yabancı yatırım payı en az %10 olan şirket ve yatırımlar "yabancı sermaye yatırımı" sayılmaktadır. Ukrayna'da ekonomik ve ticari faaliyetlerde bulunan yabancı yatırımcılar, Ukrayna Kanunlarında ve Ukrayna'nın uluslararası anlaşmalarında aksi belirtilmedikçe, Ukraynalı kişilerin sahip olduğu hak ve sorumluluklara sahiptir.

(<https://investmentpolicy.unctad.org/investment-laws/laws/253/ukraine-law-on-the-regime-of-foreign-investments>) Ukrayna'da yabancı sermaye yatırımları millileştirmeye tabi değildir. Devlet organları, tabii afet, kaza, salgın hastalık ve salgın hayvan hastalığı durumlarında tahliye tedbirlerinin alınması durumları haricinde yabancı yatırımları istisna edemez.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri, milyon dolar

Veriler	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ülkeye giren DYY	3,1	3,4	2,8	2,5	3,0	0,8	2,2
Ülkeye giren DYY (% GSYİH)	3,4	3,7	2,5	1,9	2,0	0,6	1,4
Ülkeye giren DYY (Gayrisafi sabit sermaye yatırımlarındaki payı, %)	24,7	23,8	16,0	10,7	11,0	3,6	10,2
Ülkeden çıkan DYY	0,0	-0,2	-0,2	-0,1	-0,6	-0,3	-0,4
Net DYY	3,0	3,3	2,6	2,4	2,4	0,5	1,8
DYY stoku	38,4	32,1	31,2	31,6	32,9	33,7	35,9
Kişi başına DYY stoku (\$)	900,6	755,2	737,3	749,3	783,2	805,6	861,8
DYY stoku (% GSYİH)	42,1	34,4	27,8	24,1	21,4	23,2	23,6
Ülkeye giren DYY açısından dünyadaki payı (%)	0,10	0,13	0,14	0,31	0,28	0,08	0,20
DYY stoku açısından dünyadaki payı (%)	0,15	0,11	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10

Kaynak: EIU

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

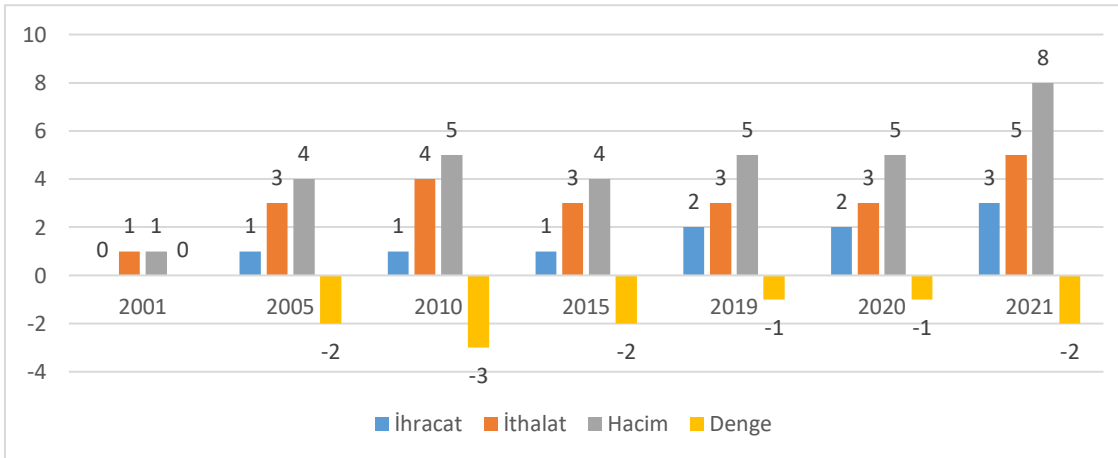
2021 yılında Ukrayna'ya ihracatımız bir önceki yıla göre %38,8 artış göstermiş ve 2,9 milyar dolar olmuştur. 2021 yılında ülkenin toplam ihracatımızdaki payı %1,3 olup 20. sıradadır. 2021 yılında ülkeden ithalatımız ise bir önceki yıla göre %74,7 oranında artarak 4,5 milyar dolar olmuştur. 2021 yılında ülkenin toplam ithalatımızdaki payı %1,7 olup 12. sıradadır.

Ülkemizin Ukrayna'ya ihracatındaki başlıca ürünler: Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; hava taşıtları ve demir-alaşimsız çelikten yassı hadde mamulleri olarak sıralanmaktadır.

2021 yılı baz alındığında Ukrayna ile ticaretimizde ülkemizin 1,6 milyar dolar dış ticaret açığı verdiği gözlenmektedir.

Türkiye-Ukrayna Dış Ticareti

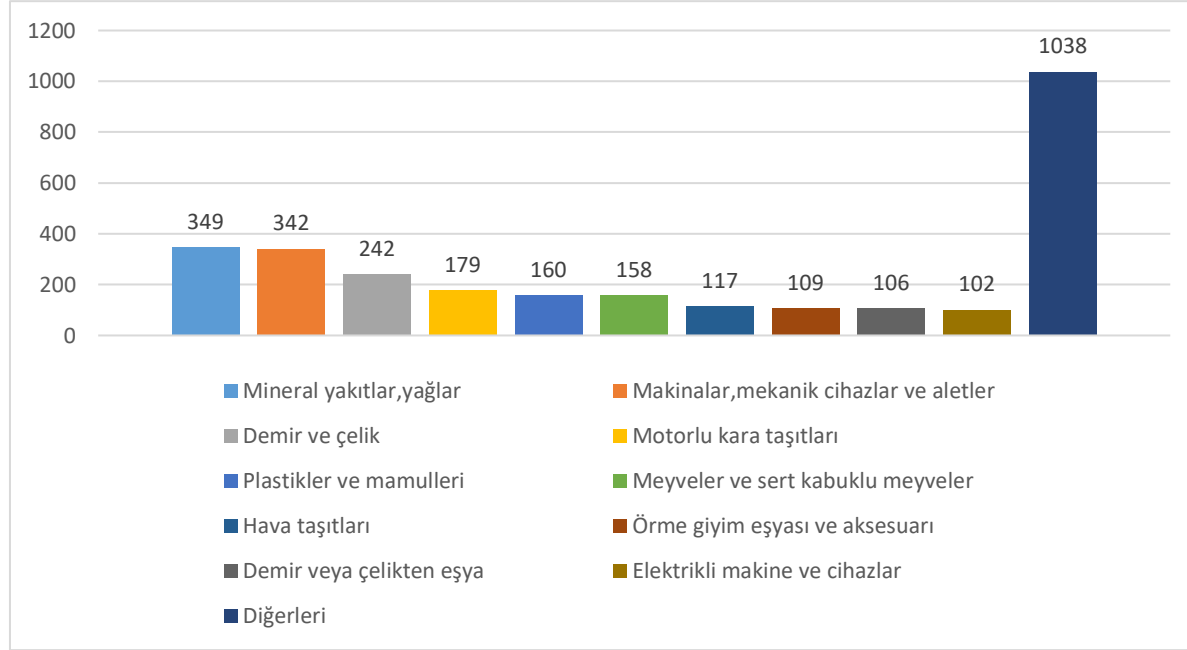
Türkiye'nin Ukrayna ile Ticareti (milyar dolar)

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin Ukrayna'ya İhracatında Başlıca Ürünler

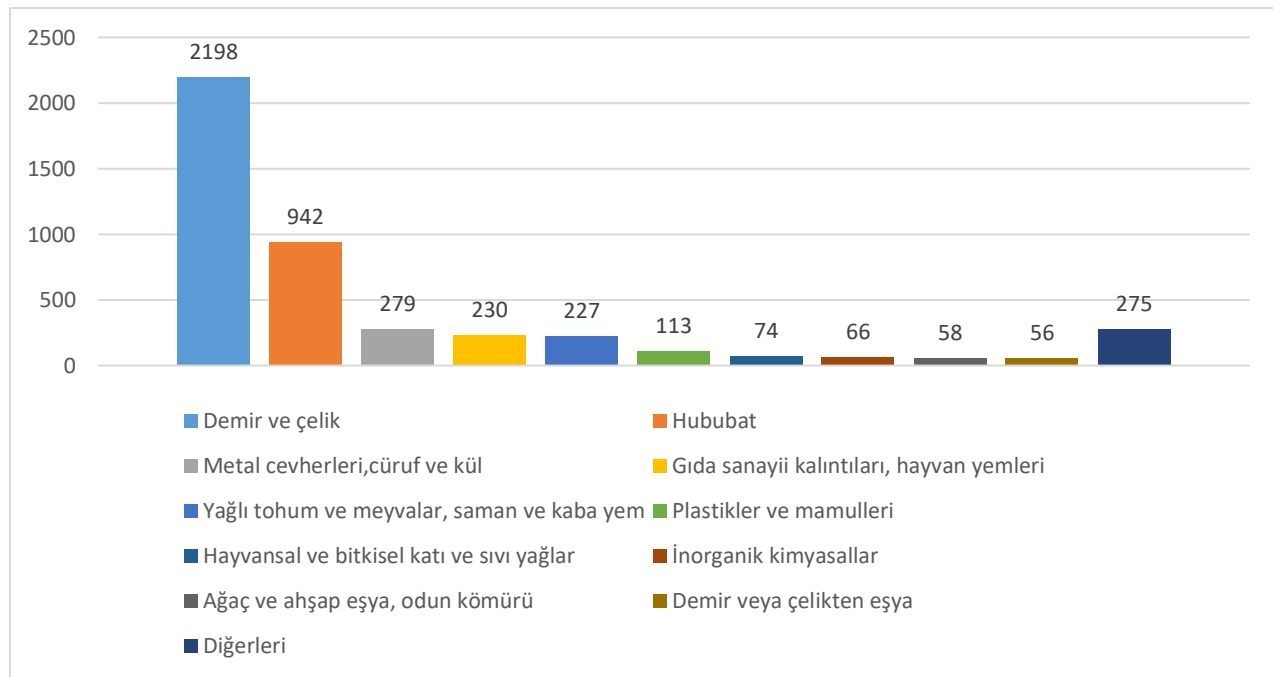
Türkiye'nin Ukrayna'ya İhracatında Başlıca Ürün Grupları -2021 (milyon dolar)

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin Ukrayna'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Türkiye'nin Ukrayna'dan İthalatında Başlıca Ürün Grupları -2021 (milyon dolar)

Kaynak: Trademap

EKLER:**EK-1: Ukrayna'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2019	2020	2021	Pay (%) 2021	Değişim (%) 2020-2021
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		49 853 049	49 388 093	65 870 276	100	33,4
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	3 397 782	4 239 318	6 810 644	10,3	60,7
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	4 273 473	5 319 357	6 310 573	9,6	18,6
1005	Mısır	5 218 275	4 883 689	5 854 587	8,9	19,9
1001	Buğday ve mahlut	3 658 402	3 595 472	4 722 745	7,2	31,4
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	2 860 004	2 750 308	3 888 485	5,9	41,4
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	1 943 794	1 599 135	3 436 732	5,2	114,9
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	1 465 075	1 350 850	1 625 403	2,5	20,3
7201	Dökme demir (pik demir) ve aynalı demir (kütle, külçe, blok veya diğer ilk şekillerde)	801 834	922 193	1 576 713	2,4	71,0
1205	Rep veya kolza tohumları	1 282 423	1 007 019	1 359 008	2,1	35,0
2306	Bitkisel yağların üretiminden (23.04-05' hariç)arta kalan küspe ve katı atıklar	1 012 383	1 178 766	1 275 725	1,9	8,2
1003	Arpa	710 054	877 475	1 172 981	1,8	33,7
7202	Ferro alyajlar	910 037	660 019	984 400	1,5	49,1
0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatları (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	578 439	554 806	702 623	1,1	26,6

4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	515 165	514 366	676 446	1,0	31,5
2818	Suni korundum, alüminyum oksit ve alüminyum hidroksit	544 243	490 465	639 318	1,0	30,3

Kaynak: Trademap, Ukrayna Verileri

EK-2: Ukrayna'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2019	2020	2021	Pay (%) 2021	Değişim (%) 2020-2021
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		60 684 881	53 978 092	69 962 816	100	29,6
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	5 365 601	3 359 463	5 444 045	7,8	62,1
8703	Otomobiller	3 615 166	3 504 576	4 386 591	6,3	25,2
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	2 927 831	1 795 966	2 935 871	4,2	63,5
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	2 819 036	1 688 737	2 403 966	3,4	42,4
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1 707 884	1 969 132	2 129 645	3,0	8,2
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	970 369	1 109 782	1 331 135	1,9	19,9
3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici, sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	932 875	892 123	1 022 545	1,5	14,6
3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	756 260	610 225	907 127	1,3	48,7
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait	610 108	618 254	842 947	1,2	36,3

	birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.					
8701	Traktörler	611 338	520 618	769 984	1,1	47,9
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	412 401	394 920	749 549	1,1	89,8
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	346 711	439 632	710 361	1,0	61,6
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	487 102	502 467	614 406	0,9	22,3
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	575 393	498 319	603 673	0,9	21,1
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	439 746	437 330	584 598	0,8	33,7

Kaynak: Trademap, Ukrayna Verileri

EK-3: Ukrayna'nın Ükelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2019	2020	2021	Pay (%) 2021	Değişim (%) 2020-2021
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		49 853 049	49 388 093	65 870 276	100	33,4
1.	Çin	3 590 068	7 107 290	7 992 492	12,1	12,5
2.	Polonya	3 294 836	3 442 564	4 979 135	7,6	44,6
3.	Türkiye	2 617 099	2 416 037	3 999 618	6,1	65,5
4.	Rusya	3 242 814	2 706 729	3 349 120	5,1	23,7
5.	İtalya	2 420 676	1 930 526	3 241 967	4,9	67,9
6.	Almanya	2 382 976	2 097 352	2 789 957	4,2	33,0
7.	Hindistan	2 019 966	1 971 863	2 513 805	3,8	27,5
8.	Hollanda	1 848 415	1 813 338	2 128 423	3,2	17,4
9.	Mısır	2 254 076	1 618 057	1 909 978	2,9	18,0
10.	İspanya	1 499 637	1 253 134	1 639 830	2,5	30,9
11.	Macaristan	1 562 799	1 258 719	1 583 363	2,4	25,8
12.	ABD	974 742	982 333	1 549 892	2,4	57,8
13.	Romanya	1 005 591	1 086 554	1 500 271	2,3	38,1
14.	Beyaz Rusya	1 549 696	1 339 121	1 462 730	2,2	9,2
15.	Çekya	920 426	823 197	1 378 790	2,1	67,5

Kaynak: Trademap, Ukrayna Verileri

EK-4: Ukrayna'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2019	2020	2021	Pay (%) 2021	Değişim (%) 2020-2021
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		60 684 881	53 978 092	69 962 816	100	29,6
1.	Çin	9 203 749	8 357 191	10 637 834	15,2	27,3
2.	Almanya	5 983 923	5 311 665	6 068 112	8,7	14,2
3.	Rusya	6 984 910	4 542 936	5 850 093	8,4	28,8
4.	Polonya	4 103 825	4 073 191	4 894 824	7,0	20,2
5.	Beyaz Rusya	3 751 913	2 874 384	4 706 526	6,7	63,7
6.	ABD	3 261 972	2 914 860	3 410 062	4,9	17,0
7.	Türkiye	2 344 291	2 411 715	3 153 884	4,5	30,8
8.	İtalya	2 072 040	2 130 028	2 620 497	3,7	23,0
9.	Fransa	1 652 828	1 474 013	1 729 916	2,5	17,4
10.	İsviçre	1 592 643	1 164 915	1 619 160	2,3	39,0
11.	Macaristan	1 250 899	1 192 019	1 517 763	2,2	27,3
12.	Çekya	1 160 495	951 397	1 457 088	2,1	53,2
13.	Litvanya	1 143 279	811 962	1 226 204	1,8	51,0
14.	Japonya	962 881	1 075 076	1 213 480	1,7	12,9
15.	İngiltere	769 691	817 848	1 078 054	1,5	31,8

Kaynak: Trademap, Ukrayna Verileri

Ek-5: Türkiye'nin Ukrayna'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2019	2020	2021	Pay (%) 2021	Değişim (%) 2020-2021
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		2 156 876	2 090 410	2 900 955	100	38,8
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	254 490	217 231	348 683	12	60,5
8802	Helikopterler, uçaklar vb.; uzay araçları (uydular dâhil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	74 027	0	116 435	4,0	0,0
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	43 768	54 131	103 275	3,6	90,8
0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	89 730	98 218	92 317	3,2	-6,0
7214	İnşaat demiri	27 415	8 713	51 186	1,8	487,5
3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	12 363	21 521	44 318	1,5	105,9
8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	12 236	32 025	44 208	1,5	38,0
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	36 539	51 602	42 586	1,5	-17,5
8703	Otomobiller	55 638	45 710	40 568	1,4	-11,2
0702	Domates (taze/soğutulmuş)	29 736	36 286	39 989	1,4	10,2
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	30 192	31 758	38 590	1,3	21,5

8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	22 177	24 474	37 511	1,3	53,3
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	61 175	29 804	36 394	1,3	22,1
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	26 943	23 779	35 181	1,2	47,9
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	19 761	24 555	34 608	1,2	40,9

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Ek-6: Türkiye'nin Ukrayna'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2019	2020	2021	Pay (%) 2021	Değişim (%) 2020-2021
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		2 725 463	2 590 375	4 524 675	100	74,7
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	274 540	329 598	925 672	20,5	180,8
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	239 057	486 544	535 839	11,8	10,1
1001	Buğday ve mahlut	234 651	246 435	471 364	10,4	91,3
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	68 681	82 560	269 428	6,0	226,3
1003	Arpa	39 206	11 632	240 362	5,3	1966,4
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmiş külçeler	11 771	17 394	225 414	5,0	1195,9
1005	Mısır	384 462	121 405	218 801	4,8	80,2
7202	Ferro alyajlar	157 695	98 736	215 365	4,8	118,1
1201	Soya fasulyesi	454 781	278 543	180 598	4,0	-35,2
7201	Dökme demir (pik demir) ve aynalı demir (kütle, külçe, blok veya diğer ilk şekillerde)	79 171	85 704	166 823	3,7	94,7
2302	Hububat ve baklagillerin kepek, kavuz ve diğer kalıntıları	108 806	96 422	109 962	2,4	14,0
3904	Vinil klorür veya diğer halojenlenmiş olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	16 502	30 153	97 143	2,1	222,2
2306	Bitkisel yağların üretiminden (23.04-05' hariç)arta kalan küspe ve katı atıklar	91 278	88 127	87 234	1,9	-1,0
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	11 421	68 142	58 647	1,3	-13,9
7224	Külçe veya diğer ilk şekillerde diğer alaşımlı çelikler; diğer alaşımlı çelikten yarı mamuller	16 797	28 960	56 182	1,2	94,0

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri